

Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка

Наукова бібліотека

Науково-бібліографічний відділ

РАХНО

ОЛЕКСАНДР ЯКОВИЧ

(Біобібліографічний покажчик)

Чернігів
2016

УДК 012 : 929

ББК Я19 : Т1

Р27

р Рахно : біобібліогр. покажч. / уклад.
Н. Ф. Головатенко ; відп. ред. Г. Г. Макарова. – Чернігів,
2016. – 32 с.

Біобібліографічний покажчик «Олександр Якович Рахно» складений працівниками науково-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

У покажчику вміщено наукову біографію та список опублікованих праць Відмінника освіти України, кандидата історичних наук, доцента кафедри історії та археології України, завідувача кафедри історії України Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка О. Я. Рахна.

Уклад. Н. Ф. Головатенко

Відп. ред. Г. Г. Макарова

Комп'ютер. набір Н. Ф. Головатенко

Комп'ютер. верстка і дизайн Н. Ф. Головатенко

Від упорядників

Біобібліографічний покажчик «Олександр Якович Рахно» продовжує серію «Наукова спадщина викладачів ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка». Він містить відомості про науковий та методичний доробок Відмінника освіти України, кандидата історичних наук, доцента по кафедрі історії та археології України, завідувача кафедри історії України Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка О. Я. Рахна.

До покажчика увійшли опубліковані праці: навчально-методичні посібники, статті з періодичних видань та видань, що продовжуються, збірників наукових праць вузів, матеріалів науково-практичних конференцій та з інших джерел. Усього – 124 наукові праці.

Представлений біобібліографічний покажчик складається з таких розділів:

- Олександр Якович Рахно (О. Коваленко)
- Хронологічний покажчик праць Олександра Яковича Рахна
- Публікації про О. Я. Рахна
- Іменний покажчик співавторів

У покажчику дотримано хронологічний характер розміщення опублікованих праць у прямій послідовності. У межах одного року матеріал розміщено за алфавітом назв. Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні

правила та вимоги складання», ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою».

Видання розраховане на науковців, викладачів історичних факультетів вузів, учителів та методистів, студентів, магістрантів та аспірантів, працівників бібліотек. Воно може бути використане у науково-дослідній, науково-методичній, науково-педагогічній та професійній діяльності.

ОЛЕКСАНДР ЯКОВИЧ РАХНО

Олександр Якович Рахно народився 26 грудня 1959 р. у с. Вяртсиля Сортавальського району Карельської АРСР, де працював головним зоотехніком у радгоспі «Іскра» його батько Яків Сергійович Рахно – вчений-зоотехнік, випускник Білоцерківського сільськогосподарського інституту та мати Марія Петрівна Поварова – агроном.

З 1966 р. О. Я. Рахно мешкає в Чернігові. Здобув середню освіту у школах № 12 та № 7. Значний вплив на формування інтересу до історії здійснив на нього вчитель історії, директор школи № 7 Б. А. Корогод.

Закінчивши школу, з вересня 1977 по травень 1978 рр. він працював слюсарем на Чернігівському радіоприладному заводі, а потім з травня 1978 р. по травень 1980 р. перебував на військовій службі.

У 1980–1985 рр. О. Я. Рахно навчався на історичному факультеті Чернігівського державного педагогічного інституту імені Т. Г. Шевченка і отримав кваліфікацію вчителя історії, суспільствознавства та права.

По завершенню навчання в інституті, впродовж 1985–1992 рр., О. Я. Рахно працював референтом методичного відділу Чернігівської обласної організації товариства «Знання». У 1985–1987 рр. він підвищував фаховий рівень, навчаючись заочно на факультеті підвищення кваліфікації лекторів при Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка на відділенні лекторів-міжнародників.

З лютого 1992 р. – лаборант, а з вересня 1992 р. – асистент кафедри історії та археології України Чернігівського державного педагогічного інституту імені Т. Г. Шевченка. У 1998–2001 рр. був аспірантом цієї кафедри (науковий керівник – кандидат історичних наук, доцент В. М. Шевченко).

З вересня 2001 р. О. Я. Рахно працював старшим викладачем, а потім доцентом кафедри історії та археології

України та заступником декана історичного факультету з навчальної роботи.

У жовтні 2003 р. у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна О. Я. Рахно захистив кандидатську дисертацію «Олександр Русов у науковому і громадсько-політичному житті України (друга половина XIX – початок XX ст.)». Рішенням президії ВАК України у лютому 2004 р. йому було присуджено науковий ступінь кандидата історичних наук зі спеціальності історія України. У жовтні 2005 р. рішенням Атестаційної комісії МОН України О. Я. Рахну присвоєно вчене звання доцента кафедри історії та археології України.

З вересня 2009 по вересень 2015 р. О. Я. Рахно працював доцентом кафедри історії та археології України, заступником директора з навчальної роботи Інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (з січня 2010 р. – Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка). Разом з тим, з листопада 2011 р. він виконував обов'язки завідувача кафедри історії та археології України, а в січні 2016 р. був обраний завідувачем кафедри історії України Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського.

З грудня 2009 р. О. Я. Рахно – член Національної спілки краєзнавців України та заступник голови правління її Чернігівської обласної організації.

О. Я. Рахно – автор понад 100 наукових та методичних праць, нагороджений Почесною грамотою МОН України (2006) та знаком «Відмінник освіти України» (2009).

У колі наукових інтересів О. Я. Рахна знаходяться історія Чернігівського губернського земства (1864–1919), життя та діяльність родини видатних діячів українського національного відродження Ліндфорсів-Русових.

Олександр Коваленко

Хронологічний покажчик праць

Олександра Яковича Рахна

1996

О. О. Русов і розвиток освіти на Чернігівщині // С. Русова – видатний педагог, державний, громадський діяч України : матеріали Всеукр. пед. читань / відп. ред. Є. І. Коваленко. – Чернігів, 1996. – Кн. 1. – С. 55–56.

О. О. Русов на Чернігівщині // Людина, суспільство, культура: історія та сучасність : матеріали ювіл. наук. конф., присвяч. 80-річчю Чернігів. держ. пед. ін-ту ім. Т. Г. Шевченка / редкол.: О. Б. Коваленко (відп. ред.) [та ін.]. – Чернігів, 1996. – С. 67–68.

1997

Діяльність Олександра Русова на Чернігівщині в 90-х роках XIX ст. // Література та культура Полісся / відп. ред. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 1997. – Вип. 8 : Особливості розвитку культури Полісся XVIII–XX ст. та видатні її діячі (Л. Баранович, Ф. Гумілевський, О. Русов, М. Ге [та ін.]). – С. 62–65.

До питання про діяльність Олександра Русова в Харкові // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура», 23–24 верес. 1997 р. / Ін-т історії України НАН України. – Київ ; Харків, 1997. – Ч. II. – С. 244–246.

1998

Наукова і громадська діяльність О. О. Русова на Чернігівщині у 90-х рр. XIX ст. // Україна і Росія в панорамах

століть : зб. наук. пр. на пошану проф. К. М. Ячменіхіна / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: О. Б. Коваленко [та ін.]. – Чернігів, 1998. – С. 207–213.

Олександр Русов у науковому і громадсько-політичному житті України напередодні та в роки Першої світової війни // Перша світова війна і слов'янські народи : матеріали Міжнар. наук. конф., 14–15 трав. 1998 р. – Київ, 1998. – С. 124–131.

1999

Діяльність Олександра Русова на Півдні України // Історія України. Маловідомі імена, події, факти : зб. ст. / НАН України, Ін-т історії України ; голов. ред. П. Т. Тронько. – Київ, 1999. – Вип. 8. – С. 348–352.

До питання про перебування Олександра Русова на Півдні України // Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку : зб. наук. пр. : у 3-х ч. – Миколаїв ; Одеса, 1999. – Ч. II. – С. 83–87.

Листи Олександра Русова до Іллі Шрага // Сіверян. літопис. – 1999. – № 2. – С. 142–147.

Листи Олександра та Софії Русових до Михайла і Віри Коцюбинських // Київ. старовина. – 1999. – № 5. – С. 70–81. (Співавт.: І. В. Зайченко).

О. О. Русов – дослідник історії та культури Чернігівщини другої половини ХІХ ст. // Проблеми історичного і географічного краєзнавства Чернігівщини : зб.

наук. пр. / редкол.: Л. Е. Раковський ; Чернігів. обл. від-ня Геогр. т-ва УРСР. – Чернігів, 1999. – Вип. IV. – С. 67–70.

По чернігівських стежках Олександра Русова // Туристично-краєзнавчі дослідження. – Київ, 1999. – Вип. 2. – С. 565–578.

Творча спадщина О. О. Русова як джерело для вивчення історії України другої половини XIX – початку XX ст. // Україна, українці, українознавство у XX ст. в джерелах і документах : зб. наук. пр. : у 2-х ч. – Київ, 1999. – Ч. 1. – С. 93–97.

Участь О. Русова у громадсько-політичному житті України другої половини XIX ст. // Україна на порозі XXI століття: актуальні питання історії : зб. наук. пр. / Ін-т політ. і етносоц. дослідж. НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Київ, 1999. – С. 141–148.

2000

О. Русов у науковому і громадському житті Чернігівщини // Сіверян. літопис. – 2000. – № 6. – С. 49–61.

Українські благодійні товариства Петербурга на початку XX ст. // Науковий вісник українського історичного клубу. – Москва, 2000. – Т. IV. – С. 82–83.

2001

Наукова і громадсько-політична діяльність О. Русова в Харкові // Вісник Харківського університету імені В. Н. Каразіна. № 504 : Історія України. – Харків, 2001. – Вип. 4. – С. 129–135.

Олександр Русов – дослідник українського пореформеного села // Український селянин : пр. наук.-дослід. ін-ту селянства / Ін-т історії України НАН України. – Черкаси, 2001. – Вип. 3. – С. 26–32.

Чернігівське губернське земство і питання освіти наприкінці XIX ст. // Три століття гуманітарної та педагогічної освіти в Чернігові: від колегіуму до університету : зб. матеріалів ювіл. наук. конф., присвяч. 300-річчю Чернігів. колегіуму і 85-річчю Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2001. – С. 66–69.

2002

З життєпису Олександра Русова: у Київській «Громаді» // Сіверян. літопис. – 2002. – № 6. – С. 75–79. (Співавт.: В. М. Шевченко).

З літопису життя Олександра Русова: становлення // Сіверян. літопис. – 2002. – № 3. – С. 90–94. (Співавт.: В. М. Шевченко).

О. О. Русов і становлення Музею українських старожитностей В. В. Тарновського // Скарбниця української культури : зб. наук. пр. / Чернігів. іст. музей ім. В. В. Тарновського ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Чернігів, 2002. – Вип. 3. – С. 122–124.

Чи був статистик Олександр Русов археологом? // Література та культура Полісся / відп. ред. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2002. – Вип. 21 : Забуті та воскреслі імена в історії та культурі України, спірні історичні питання. – С. 352–363.

2003

Із життєпису Олександра Русова: з глибокою шаную до Кобзаря // Сіверян. літопис. – 2003. – № 1. – С. 110–117. (Співавт.: В. М. Шевченко).

Олександр Русов у науковому і громадсько-політичному житті України (друга половина XIX – початок XX ст.) : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України». – Харків, 2003. – 19 с.

2004

Грошовий обіг в Україні у XVIII–XX ст. : навч.-метод. посіб. для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2004. – 36 с.

Історія України : інформ. пакет матеріалів для орг. навчання студентів гуманітар. і природн. ф-тів вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації в кредитно-модул. системі / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2004. – 26 с.

Олександр Олександрович Русов : біобібліогр. покажч. / уклад. і вступ. ст. О. Я. Рахна, відп. за вип. П. В. Грищенко. – Чернігів, 2004. – 116 с. – (Серія «Історики та краєзнавці Чернігівщини» ; вип. 2).

Олександр Русов і розвиток бібліотечної справи в Україні // Невичерпне джерело знань : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 125-річчю з часу заснування Чернігів. ОУНБ ім. В. Г. Короленка / упоряд. Л. В. Феофілова. – Чернігів, 2004. – С. 35–39.

О. О. Русов і О. М. Лазаревський: маловідомі факти наукового спілкування / підгот. та публ. О. Я. Рахна // Сумська старовина : наук. журн. з історії та культури України / редкол.: О. Б. Коваленко, В. П. Коваленко [та ін.]. – Суми, 2004. – № XIII–XIV. – С. 32–36.

«Робінзонада» Олександра Русова // Чернігівщина incognita / редкол.: О. Б. Коваленко [та ін.]. – Чернігів, 2004. – С. 292–297.

Участь О. Русова в діяльності Південно-Західного відділу Російського географічного товариства // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко. – Чернігів, 2004. – Вип. 27, № 2. – С. 69–76.

Шраг І. Спомини про О. О. Русова / підгот. до друку, вступ. ст., комент. О. Рахна // Сіверян. літопис. – 2004. – № 5–6. – С. 57–64.

2005

Г. Галаган і О. Русов: маловідомі аспекти діяльності у Південно-Західному відділі Російського географічного товариства // Григорій Галаган – видатний громадський діяч і меценат : матеріали ювіл. наук. конф., присвяч. 185-річчю з дня народж. – Чернігів, 2005. – С. 28–34.

З досвіду роботи історичного факультету за кредитно-модульною системою організації навчального процесу // Вища школа: проблеми, пошуки, тенденції : матеріали наук.-метод. семінару / відп. ред. та уклад. В. М. Половець ; Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Каф. українознавства та політології. – Чернігів, 2005. – Вип. 7. – С. 39–44.

З історії статистичних досліджень О. Русова у Ніжинському повіті // Література і культура Полісся / відп. ред. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2005. – Вип. 29 : Регіональна історія та культура в українському і східноєвропейському контексті. – С. 263–269.

Історія України : контрольні роботи для слухачів заоч. курсів довуз. підгот. № 1–2 : посіб. для абітурієнтів / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2005. – 42 с.

Тестові завдання з історії України та всесвітньої історії : навч.-метод. посіб. для абітурієнтів ліцею / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2005. – 39 с. (Співавт.: А. В. Ващенко).

2006

«Громадський строй, народодержавні права і обов'язки людей на Україні» (проект автономії України О. О. Русова 1907 р.) // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2006. – Вип. 33, № 3 : До 90-річчя з дня заснування Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – С. 171–181.

Єврейське населення Чернігівської губернії у статистичних працях О. Русова // Евреи Левобережной Украины. История и культура : материалы III Междунар. науч. семинара / Чернигов. обл. евр. община, БЕФ «Хасде Эстер» ; редкол.: И. Липкина, В. Мудрицкая [и др.]. – Чернигов, 2006. – С. 70–73.

Історія України : контрольні роботи для слухачів заоч. курсів довуз. підгот. № 3-4 : посіб. для абітурієнтів / Чернігів.

держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 42 с.

Історія України : контрольні роботи для слухачів заоч. курсів довуз. підгот. № 5-6 : посіб. для абітурієнтів / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 46 с.

Історія України 1900–1939 рр. : навч.-метод. посіб. / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 192 с. (Співавт.: Т. П. Демченко).

Михайло Русов: віхи життя та діяльності : (До 130-річчя від дня народження) // Сіверян. літопис. – 2006. – № 4. – С. 120–125.

Подружжя Олександр і Софія Русови за даними губернських жандармських управлінь та Департаменту державної поліції // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2006. – Вип. 39. – С. 141–150.

Як вчити історію з розумінням і задоволенням? : навч.-метод. посіб. для учнів іст. профілю гуманітар. ліцеїв / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2006. – 62 с. (Співавт.: О. В. Гринь).

2007

Василь Хижняков та його «Черниговская старина» // Чернігів у середньовічній та ранньомодерній історії Центрально-Східної Європи : зб. наук. пр., присвяч. 1100-літтю першої літопис. згадки про Чернігів. – Чернігів, 2007. – С. 658–665. (Співавт.: О. Б. Коваленко, А. Л. Курданов).

Голова Чернігівської губернської земської управи
В. М. Хижняков: віхи життя та громадської діяльності
// Сіверян. літопис. – 2007. – № 5. – С. 110–115.

Діяльність О. О. Русова по збереженню та вивченню
історико-культурної спадщини Чернігівщини // Сіверянський
архів : зб. наук. пр. / редкол.: Г. В. Боряк, Р. Б. Воробей,
В. О. Дятлов, О. Б. Коваленко (відп. ред.) [та ін.]. – Чернігів,
2007. – Вип. 1. – С. 68–72.

Перший голова Чернігівської губернської земської
управи К. Є. Троцина // Література та культура Полісся / відп.
ред. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. –
Ніжин, 2007. – Вип. 37 : Філологія, історія та культура
Полісся на перетині думок. – С. 152–157.

Тестові завдання з історії України та всесвітньої
історії : навч.-метод. посіб. для абітурієнтів ліцею / Чернігів.
держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧДПУ, 2007. –
48 с. (Співавт.: О. В. Гринь).

2008

Голова Чернігівської губернської земської управи
Олексій Бакуринський: віхи життя та діяльності // Вісник
Чернігівського державного педагогічного університету.
Серія: Історичні науки / Чернігів. держ. пед. ун-т
ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів,
2008. – Вип. 52, № 5 : На пошану 60-річчя зав. каф. всесвіт.
історії ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка д-ра іст. наук, проф.
Костянтина Михайловича Ячменіхіна. – С. 280–285.

Земська реформа 1864 р. і запровадження земського
самоврядування у Глухівському повіті Чернігівської губернії
// Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. : матеріали
сьомої наук.-практ. конф. / Центр пам'яткознавства НАН

України і УТОПШК, Нац. заповідник «Глухів» ; редкол.: С. А. Слесарев (голова) [та ін.]. – Київ ; Глухів, 2008. – С. 137–140.

З неопублікованих щоденників Олександра Русова // Сіверянський архів : наук. щорічник / редкол.: Г. В. Боряк, Р. Б. Воробей, В. О. Дятлов, О. Б. Коваленко (відп. ред.) [та ін.]. – Чернігів, 2008. – Вип. 2. – С. 80–95.

Олександр Русов і Данило Мордовець: маловідомі факти видавничої діяльності // Скарбниця української культури : зб. наук. пр. / Чернігів. іст. музей ім. В. В. Тарновського ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Чернігів, 2008. – Вип. 10. – С. 57–73.

«Робінзонада» Олександра Русова // Чернігівщина incognita / О. Б. Коваленко (голов. ред.) [та ін.]. – 2 вид., випр. і допов. – Чернігів, 2008. – С. 282–286.

Трагічна доля Олексія Бакуринського // Реабілітовані історію : у 27 т. Чернігівська область : у 3 кн. / редкол.: П. Т. Тронько [та ін.] ; обл. редкол.: В. М. Хоменко, О. Б. Коваленко [та ін.]. – Чернігів, 2008. – Кн. 1. – С. 699–707.

2009

Бакалаврська робота з історії : навч.-метод. посіб. / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка – Чернігів : ЧДПУ, 2009. – 43 с. (Співавт.: А. М. Острянко).

Батурин: сторінки історії : зб. док. і матеріалів / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова), Г. В. Боряк, В. О. Дятлов [та ін.] ; упоряд. О. В. Гринь, Г. С. Доманова, В. П. Коваленко,

І. Є. Петrenchенко, О. Я. Рахно. – Чернігів : Черніг. обереги, 2009. – 786 с. : іл.

Голова Чернігівської губерньської земської управи М. П. Савицький // Сіверян. літопис. – 2009. – № 2–3. – С. 120–128.

Земська реформа 1864 р. і запровадження земського самоврядування у Ніжинському повіті Чернігівської губернії // Література та культура Полісся / відп. ред. Г. В. Самойленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2009. – Вип. 51 : Регіональна історія та культура XVII – XX ст.: сучасний погляд на проблеми та особи. – С. 73–80.

«Історіограф Чернігівської губернії» (О. І. Ханенко) // Краєзнавство. – 2009. – № 3–4. – С. 228–233.

Останній голова Чернігівської губерньської земської управи О. О. Свєчин // Сіверян. літопис. – 2009. – № 4. – С. 79–88.

Председатель Черниговской губернской земской управы А. А. Свечин: опыт просопографического исследования // Вспомогательные исторические дисциплины в пространстве гуманитарного знания : материалы XXI Междунар. науч. конф. (г. Москва, 29–31 янв. 2009 г.) / редкол.: М. Ф. Румянцева (отв. ред.) [и др.] ; Рос. гос. гуманитар. ун-т, Ист.-арх. ин-т, Каф. источниковедения и вспом. ист. дисциплин. – Москва, 2009. – С. 309–311.

Участь Чернігівського земства в організації та проведенні XIV Археологічного з'їзду в Чернігові // Скарбниця української культури : зб. наук. пр. / Чернігів. іст. музей ім. В. В. Тарновського ; редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Чернігів, 2009. – Вип. 11. – С. 128–130.

Чернігівське губернське земське зібрання 1898–1901 рр. у неопублікованому щоденнику Олександра Русова // Сіверянський архів : зб. наук. пр. / редкол.: Г. В. Боряк, Р. Б. Воробей, В. О. Дятлов, О. Б. Коваленко (відп. ред.) [та ін.]. – Чернігів, 2009. – Вип. 3. – С. 80–122.

Чернігівські земці (історико-біографічні нариси). – Чернігів : Черніг. береги, 2009. – 352 с.

2010

Голова Чернігівської губернської земської управи Олександр Карпінський: віхи життя та діяльності // Российская империя в исторической ретроспективе : сб. науч. тр. V Междунар. науч. конф. (г. Белгород, 28–29 янв. 2010 г.) / отв. ред. И. Т. Шатохин. – Белгород ; Чернигов, 2010. – С. 125–129.

Голова Чернігівської губернської земської управи Ф. М. Уманець // Сумська старовина : Всеукр. наук. іст. журн. / редкол.: В. О. Дятлов [та ін.]. – Суми, 2010. – № XXX. – С. 193–200.

Земська реформа 1864 р. і утворення органів земського самоврядування в Чернігівській губернії // Сіверян. літопис. – 2010. – № 6. – С. 101–111.

А. И. Ханенко – общественный деятель, историограф и коллекционер // Историография источниковедения и вспомогательных исторических дисциплин : материалы XXII Междунар. науч. конф. (г. Москва, 28–30 янв. 2010 г.) / редкол.: М. Ф. Румянцева (отв. ред.) [и др.] ; Рос. гос. гуманитар. ун-т, Ист.-арх. ин-т, Каф. источниковедения и вспом. ист. дисциплин. – Москва, 2010. – С. 330–332.

Чернігівський губернський земський гласний
О. Ф. Ліндфорс : (до 120-х роковин від дня смерті) // Сіверян.
літопис. – 2010. – № 4–5. – С. 142–153.

Чернігівський державний педагогічний інститут:
повоєнне відродження (1943–1954 рр.) // Матеріали науково-
практичної конференції «Перші Фльорівські читання»,
12 жовт. 2010 р. / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка,
Чернігів. обл. ін-т післядиплом. освіти
ім. К. Д. Ушинського. – Чернігів, 2010. – С. 58–62.

Чернігівський земський статистик О. П. Шликевич у
спогадах сучасників та документах // Сіверянський архів : зб.
наук. пр. / редкол.: Г. В. Боряк, Р. Б. Воробей,
О. Б. Коваленко, В. О. Дятлов (голов. ред.) [та ін.]. – Чернігів,
2010. – Вип. 4. – С. 15–31.

2011

Батури́н та його околиці у статистичних виданнях
земських установ Чернігівської губернії другої половини
XIX ст. // Батури́нська старовина : зб. наук. пр., присвяч. 300-
літтю Батури́н. трагедії / редкол.: О. Б. Коваленко,
В. О. Дятлов, В. П. Коваленко [та ін.]. – Чернігів, 2011. –
Вип. 2. – С. 114–118.

Діяльність статистичного відділення Чернігівського
губернського земства по дослідженню пореформеного села
// Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – Київ,
2011. – Вип. XVIII. – С. 154–162.

Земська діяльність М. І. Неплюєва // Сіверщина в
історії України : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН
України і УТОПК, Нац. заповідник «Глухів» ; голов. ред.
С. А. Слесарев. – Київ ; Глухів, 2011. – Вип. 4. – С. 266–271.

Організація навчально-виховного процесу у Чернігівському державному педагогічному інституті у 1943–1954 рр. // Матеріали науково-практичної конференції «Другі Фльорівські читання», 12 жовт. 2011 р. / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Чернігів. обл. ін-т післядиплом. освіти ім. К. Д. Ушинського. – Чернігів, 2011. – С. 13–17.

[Рецензія] / Т. Демченко // Сіверян. літопис. – 2011. – № 2. – С. 128–130. – Рец. на кн.: Рахно, О. Чернігівські земці (історико-біографічні нариси) / О. Рахно. – Чернігів : Черніг. береги, 2009. – 352 с.

О. Русов і М. Коцюбинський: маловідомі факти спільної громадської діяльності // Шрагівські читання : зб. ст. і матеріалів / ред. О. Б. Коваленко. – Чернігів, 2011. – Вип. 1. – С. 63–72.

Русов, О. О. Щоденники та спогади / О. О. Русов ; упоряд., підготов. до друку, вступ. ст., комент. О. Я. Рахна. – Чернігів : Десна Поліграф, 2011. – 320 с.

Трагічна доля Павла Коробки // Реабілітовані історією : у 27 т. Чернігівська область : у 3 кн. / редкол.: П. Т. Тронько [та ін.] ; обл. редкол.: В. М. Хоменко (голов. ред.), О. Б. Коваленко, Т. П. Демченко, В. О. Дятлов, А. М. Острячко, [та ін.]. – Чернігів, 2011. – Кн. 3. – С. 281–290.

Чернігівське губернське земство у 1914–1919 рр. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. М. Носко. – Чернігів, 2011. – Вип. 87, № 8. – С. 251–257.

Чернігівське земство і питання запровадження української мови у початкових школах губернії // Збірник

наукових праць [Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди]. Серія : «Історія та географія» / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2011. – Вип. 41. – С. 175–178.

2012

Батурин: сторінки історії : зб. док. і матеріалів / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: О. Б. Коваленко (голов. ред.), В. О. Дятлов [та ін.] ; упоряд. О. В. Гринь, Г. С. Доманова, В. П. Коваленко [та ін.]. – 2-ге вид., доповн. – Чернігів : В. М. Лозовий, 2012. – 882 с. : 30 іл.

Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область / ред. рада вид.: В. Г. Кремень (голова) [та ін.]; редкол.: М. О. Носко (голова), О. Д. Бойко, В. О. Дятлов, ; члени редкол.: А. М. Боровик, О. Б. Коваленко, О. Я. Рахно [та ін.] ; авт. кол.: А. К. Адруг, А. М. Боровик, Т. П. Демченко, В. О. Дятлов, В. П. Коваленко, О. Б. Коваленко, А. М. Острянюк, О. Я. Рахно, Л. М. Шара [та ін.]. – Київ : Знання України, 2012. – 419 с.

Гніздо вільнодумства і гуманності: садиба Ліндфорсів-Русових в Олешні та її мешканці. – Чернігів : В. М. Лозовий, 2012. – 30 с. , фото. (Співавт.: О. Б. Коваленко).

З оточення І. Л. Шрага: земський діяч І. Г. Рашевський // Шрагівські читання : зб. ст. і матеріалів / відп. ред. О. Б. Коваленко. – Чернігів, 2012. – Вип. 2. – С. 44–51.

Земська діяльність графа В. О. Мусіна-Пушкіна // Сумська старовина : Всеукр. наук. іст. журн. / редкол.: В. О. Дятлов, А. М. Боровик, В. П. Коваленко, О. Б. Коваленко, К. М. Ячменіхін [та ін.] ; Сум. держ. ун-т,

Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Суми, 2012. – № XXXVI–XXXVII. – С. 127–136.

Земський лікар А. Г. Розенель: віхи життя та діяльності // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. Серія: Ніжинознавчі студії, № 9 / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, голов. ред. С. І. Посохов ; заст. голов. ред. О. Б. Коваленко. – Київ, 2012. – Вип. 13 (16). – С. 129–135.

Земський лікар М. М. Євреїнов: віхи життя та громадської діяльності // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, ац. заповідник «Глухів» ; голов. ред. С. А. Слесарев. – Київ ; Глухів, 2012. – Вип. 5. – С. 275–279.

М. Ф. Красовський: віхи життя та громадсько-політичної діяльності // Сіверян. літопис. – 2012. – № 1–2. – С. 144–149. (Співавт.: Ю. А. Казимир).

Переселенська діяльність Чернігівського губернського земства // «Ольвійський форум – 2012: стратегії України в геополітичному просторі». Землеробські цивілізації світу: історія, археологія, етнологія, екологія, економіка, політика, право (м. Севастополь, 6–10 черв. 2012 р.) : тези / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2012. – С. 54–58.

Переселенська діяльність Чернігівського губернського земства // Чорноморський літопис : наук. журн. / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили ; голов. ред. В. А. Смолій. – Миколаїв, 2012. – Вип. 5. – С. 77–83.

Подружжя Олександр та Софія Русови у суспільно-політичному житті України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. // Сіверян. літопис. – 2012. – № 5–6. – С. 131–138.

Садиба Ліндфорсів-Русових у с. Олешня та її мешканці // Формування культурно-побутового середовища палацово-паркових комплексів другої половини XVIII – початку XX століття. – Чернігів, 2012. – С. 147–159. (Співавт.: О. Б. Коваленко).

Чернігівці у Кримській війні 1853–1856 рр. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2012. Вип. 106, № 9. – С. 138–142. (Співавт.: О. С. Сидоренко).

2013

Бібліотечна справа в Чернігові у 1917–1920 рр. : (Історична розвідка за матеріалами місцевої преси до 135-річчя Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка) // Бібл. планета. – 2013. – № 1. – С. 26–28.

До біографії новгород-сіверського повітового предводителя дворянства князя В. Д. Голіцина // Родові таємниці Сіверянського краю : зб. матеріалів III іст.-генеал. читань. – Новгород-Сіверський, 2013. – Вип. 3. – С. 30–36.

До біографії Ю. О. Русова // Сіверян. літопис. – 2013. – № 1. – С. 106–110.

До біографії учасника російсько-турецької війни 1877–1878 рр. князя В. Д. Голіцина // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотоп. читань 2013 року. – Донецьк, 2013. – Вип. IV. – С. 116–120.

Єврейська громада Чернігова у XIX ст. та її основні заняття // Евреи Левобережной Украины. История и культура : материалы VIII Междунар. науч. семинара (г. Чернигов, 11 апр. 2013 г.) / БЕФ «Хасле Эстер», Чернигов.

обл. евр. община ; редкол.: И. Липкина, С. Мудрицкая [и др.]. – Чернигов, 2013. – С. 13–21.

Земська діяльність П. А. Бушtedта // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. Серія: Ніжинознавчі студії, № 11 / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПШК ; голов. ред. С. І. Посохов. – Київ, 2013. – Вип. 15 (18). – С. 147–154.

Земський статистик В. Є. Варзар: віхи життя та громадської діяльності на Чернігівщині // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПШК, Нац. заповідник «Глухів» ; голов. ред. С. А. Слесарев. – Київ ; Глухів, 2013. – Вип. 6. – С. 416–420.

Кандидати і доктори наук – випускники історичного факультету : довідник / Ін-т історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка ; відп. ред. В. О. Дятлов ; упоряд.: О. Б. Коваленко, М. К. Кеда, О. Я. Рахно. – Чернігів : В. М. Лозовий, 2013. – 68 с. («Silva regum» ; вип. 1). (Співавт.: О. Коваленко, М. Кеда).

М. О. Константинович: земський діяч та історик // Российская империя в исторической ретроспективе : сб. науч. ст. / отв. ред. И. Т. Шатохин. – Белгород, 2013. – Вып. VIII. – С. 136–143.

Особливості написання науково-дослідницької роботи з історичного краєзнавства // Методичні рекомендації по організації гурткової роботи історико-географічного напрямку МАН України. – Чернігів, 2013. – С. 9–16.

Пам'ятаємо. Шевченко Віктор Миколайович: Некролог // Сіверян. літопис. – 2013. – № 4–6. – С. 138–139.

(Співавт.: О. Б. Коваленко, Т. П. Демченко,
О. В. Герасименко).

Повсякденне життя та побут викладачів і студентів Чернігівського педагогічного інституту у повоєнний час // Матеріали науково-практичної конференції «Треті Фльорівські читання» : до 40-річчя відновлення іст. ф-ту Ін-ту історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 15 жовт. 2013 р. / редкол.: В. О. Дятлов, А. М. Боровик (відп. ред.), О. Б. Коваленко, В. М. Довбня. – Чернігів, 2013. – С. 9–12.

Чернігівські земці і формування фондів Музею українських старожитностей В. В. Тарновського» (за матеріалами земських видань) // Скарбниця української культури : зб. наук. пр. / редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Чернігів, 2013. – Вип. 15. – С. 131–137.

Чернігівські земці – члени Державної ради Російської імперії // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2013. – № 1050 : Серія: «Історія». – Вип. 46. – С. 91–104.

2014

Голова Чернігівської губернської земської управи І. Ф. Іскрицький: віхи життя та громадської діяльності // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко – Чернігів, 2014. – Вип. 123, № 10. – С. 121–125.

Земська діяльність М. А. Іскрицького // Ніжинська старовина : зб. регіон. історії та пам'яткознавства. Серія: Пам'яткознавство Північного регіону України, № 6 / Центр

пам'яткознавства НАН України і УТОПК ; голов. ред. С. І. Посохов ; заст. голов. ред. О. Б. Коваленко. – Київ, 2014. – Вип. 18 (21). – С. 212–219.

Красовський Михайло Васильович // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Т. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. ; редкол.: І. М. Дзюба [та ін.]. – Київ, 2014. – Т. 15 : Кот–куз. – С. 253.

Общественная деятельность князя Н. Д. Долгорукова на Черниговщине // *Studia internationalia* : материалы III Междунар. науч. конф. «Западный регион России в международных отношениях X–XX вв.», 2–4 июля 2014 г., приуроч. к 100-летию начала Первой мировой войны. – Брянск, 2014. – С. 96–105.

Предводитель дворянства Чернігівського повіту Г. М. Глібов: віхи життя та громадської діяльності // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, Нац. заповідник «Глухів» ; голов. ред. С. А. Слесарев. – Київ ; Глухів, 2014. – Вип. 7. – С. 204–208.

Чернігівське губернське земство і вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка // Українська біографістика : зб. наук. пр. Ін-ту біограф. дослідж. / НАН України ім. В. І. Вернадського ; редкол.: Т. І. Ківшар (голов. ред.) [та ін.]. – 2014. – Вип. 11. – С. 190–201.

Чернігівський земський лікар І. Ф. Рашевський: віхи життя та громадської діяльності // Шрагівські читання : зб. ст. і матеріалів / відп. ред. О. Б. Коваленко. – Чернігів, 2014. – Вип. 3. – С. 104–115.

2015

Бібліотека Чернігівського державного педагогічного інституту: повоєнне відродження (1943–1954 рр.) // Матеріали науково-практичної конференції «Четверті Фльорівські читання», 15 жовт. 2015 р. / Навч.-наук. ін-т історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, Чернігів. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. К. Д. Ушинського ; редкол.: В. О. Дятлов, А. М. Боровик, О. Б. Коваленко, О. М. Герасимчук (відп. ред.). – Чернігів, 2015. – С. 10–12.

Будинок спадкоємців чернігівського купця Я. М. Цвета та його доля // Скарбниця української культури : зб. наук. пр. / редкол.: О. Б. Коваленко (голова) [та ін.]. – Чернігів, 2015. – Вип. 16. – С. 105–114.

Аркадій Васильович Верзилов (1867–1931) : біобібліогр. покажч. / упоряд., вступ. ст. О. Б. Коваленка, О. Я. Рахна, С. Г. Скоренок ; наук. ред. О. Б. Коваленко ; ред. І. Я. Каганова; відп. за вип. І. М. Аліференко. – Чернігів, 2015. – 56 с. – («Історики та краєзнавці Чернігівщини» ; Вип. 21). (Співавт.: О. Б. Коваленко, С. Г. Скоренок).

Земська діяльність П. І. Богинського // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, Нац. заповідник «Глухів» ; редкол.: О. Д. Савицький (голова) [та ін.]. – Київ ; Глухів, 2015. – Вип. 8. – С. 197–201.

Із життєпису Олександра Русова: з глибокою шаною до Кобзаря // Чернігівська Шевченкіана / редкол.: Д. Іванов [та ін.]. – Чернігів, 2015. – С. 395–405. (Співавт.: В. М. Шевченко).

Предводитель дворянства Чернігівської губернії
О. О. Муханов: віхи життя та громадської діяльності
// Вісник Чернігівського національного педагогічного
університету. Серія: Історичні науки / Чернігів. нац. пед. ун-т
ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів,
2015. – Вип. 134, № 11. – С. 121–125.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО О. Я. РАХНА

Рахно Олександр Якович // Коваленко В. П. Кафедра історії та археології України Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка / В. П. Коваленко, О. Б. Коваленко, Л. В. Ясновська. – Чернігів, 2005. – С. 111–114.

Швидкий, В. Рахно Олександр Якович / Василь Швидкий // Українські історики ХХ століття : біобібліогр. довід. / Ін-т історії України НАН України. – Київ, 2006. – Вип. 2, ч. 3. – С. 200–201. (Серія «Українські історики»).

Рахно Олександр Якович // Сумська старовина : Всеукр. наук. іст. журн. / редкол.: В. О. Дятлов [та ін.]. – Суми, 2010. – № XXX. – С. 275.

Рахно Олександр Якович // Кандидати і доктори наук – випускники історичного факультету : довідник / Ін-т історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігів. нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка ; відп. ред. В. О. Дятлов ; упоряд.: О. Б. Коваленко, М. К. Кеда, О. Я. Рахно. – Чернігів, 2013. – С. 50. («Silva rerum» ; вип. 1).

Іменний покажчик співавторів

Ващенко А. В.	13
Герасименко О. В.	25
Гринь О. В.	14, 15
Демченко Т. П.	14, 25
Зайченко В. І.	8
Казимир Ю. А.	22
Кеда М. К.	24
Коваленко О. Б.	14, 21, 23, 24, 25, 27
Курданов А. Л.	14
Острянка А. М.	16
Сидоренко О. С.	23
Скоренок С. Г.	27
Шевченко В. М.	10, 11, 27

Зміст

Від упорядників	3
Коваленко, О. Рахно Олександр Якович	5
Хронологічний покажчик праць Рахна Олександра Яковича	9
Публікації про О. Я. Рахна	28
Іменний покажчик співавторів	30

Для нотатків

Олександр Якович Рахно
(Біобібліографічний покажчик)

Уклад. Н. Ф. Головатенко

Відп. ред. Г. Г. Макарова

Комп'ютер. набір Н. Ф. Головатенко

Комп'ютер. верстка і дизайн Н. Ф. Головатенко

Наукова бібліотека Чернігівського національного
педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
Вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів 14013
Тел. 8(04622) 3-70-64 e-mail: biblioteka@chgu.edu.ua